

STORTINGET

Representantforslag 103 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Knut Arild Hareide, Kari Elisabeth Kaski, Jonas Gahr Støre og Trygve Slagsvold Vedum

Dokument 8:103 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Knut Arild Hareide, Kari Elisabeth Kaski, Jonas Gahr Støre og Trygve Slagsvold Vedum om at tre skal være et hovedelement i det nye regjeringskvartalet

Til Stortinget

Bakgrunn

Byggingen av regjeringskvartalet er en av de største enkeltstående offentlige anskaffelsene som vil gjøres i Norge i tiårene framover. Derfor mener forslagsstillerne at trevirke skal være et hovedelement i det nye regjeringskvartalet. Dette vil gjøre det nye regjeringskvartalet til et eksempel på god norsk byggeskikk slik hovedflyplassen på Gardermoen ble etter at Stortinget vedtok det (jf. Innst. S. nr. 1 (1992–1993)). Samtidig vil en offentlig investering i denne størrelsesordenen der trevirke skal være et hovedelement, bidra til å utvikle ny teknologi og nye produkter i en viktig næring for Norge. Sist, men ikke minst vil et høyt innslag av tre i nybygget være langt mer miljøvennlig enn alternativet, som er å bygge i stål, betong eller sement. Å gjøre trevirke til et hovedelement i det nye regjeringskvartalet vil med andre ord bidra til samfunnsnyttige formål og til industribygging.

Framdrift i prosessen med nytt regjeringsbygg

En vinner av plan- og designkonkurransen for nytt regjeringskvartal er kåret. Valg av konkrete løsninger for prosjektet er de neste stegene i prosessen. Den videre prosessen i arbeidet med nytt regjeringskvartal inne-

bærer at vinner av plan- og designkonkurransen (Adapt) utvikler et skisseprosjekt i dialog med Statsbygg og Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Adapts team vil gradvis integreres i Statsbygg. Deretter vil utvikling av forprosjekt og kvalitetssikring (KS2) finne sted. Stortinget vil behandle forprosjektet i 2019 og gjøre endelig vedtak om å igangsette byggingen ved å bevilge midler. Deretter vil detaljprosjektering og bygging starte opp.

Nytt regjeringskvartal som industribyggingsprosjekt

Regjeringskvartalet vil utgjøre en sentral referanse for mange andre byggeprosjekter, både offentlige og private. Det er bred politisk enighet om at offentlige anskaffelser bør bidra til utvikling av norsk leverandørindustri og fremme mer klimavennlige løsninger. Et signalprosjekt som regjeringskvartalet gir en særlig mulighet til å bidra til å drive utviklingen raskere fremover i ønsket retning.

Norsk treindustri er verdensledende, og et signalprosjekt som regjeringskvartalet vil bli et utstillingsvindu for norsk teknologi og norske klimavennlige naturressurser dersom det bygges i tre. Treindustrien er i rask utvikling. Markedet for nye, industrialiserte løsninger er sterkt økende, og mange av produsentene satser offensivt for å utvikle ny teknologi og nye produkter. Det offentlige bør benytte store investeringer som nytt regjeringskvartal til å bygge opp strategisk viktige næringer for å ruste Norge for framtida og gjøre den norske økonomien mindre oljeavhengig.

Lykkes man med å utvikle et stort marked for mer klimavennlige bygg tidlig, øker sjansen for at norske bedrifter og kompetansemiljø klarer å opparbeide seg gode posisjoner i et internasjonalt marked. Stortinget har tidligere satt kriterier for store investeringer som

har vært vellykkete både fordi det har bidratt til utvikling av norsk næringsliv, og fordi det har gitt flotte symbolbygg i norsk byggeskikk og med norske materialer. I forbindelse med utbyggingen av ny hovedflyplass på Gardermoen ble det satt kriterier om at hovedflyplassen skulle stå som et eksempel på god norsk byggeskikk. Dette ble vedtatt i Stortinget (jf. Innst. S. nr. 1 (1992–1993)).

Miljøaspekter ved å bygge i tre

Den nye loven om offentlige anskaffelser (§ 5) legger vekt på å redusere offentlige innkjøps klima- og miljøbelastning:

«Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssykluskostnader.»

Bygg- og anleggssektoren står for 40 pst. av materialforbruket i Norge, og det offentlige står for mer enn 40 pst. av innkjøpene i et byggemarked på over 1 000 mrd. kroner. Ifølge Asplan Viak er det totale klimafotavtrykket til den norske bygg- og anleggssektoren 9,5 millioner tonn CO₂ årlig. Stadig mer energieffektive bygg gjør at materialbruk står for den største delen av utslippene – totalt like mye som alle utslipp fra privatbiler. Asplan Viak hevder at

«trebyggeri kan halvere klimagassutslippene fra materialbruk uten økte kostnader.»

Den norske skogen kan levere en betydelig del av dette bidraget. Den gjennomsnittlige substitusjonsef-

fekten ved å bruke tre fremfor andre materialer (stål, sement og betong) tilsvarer en CO₂-besparelse på 1,6 tonn CO₂-ekvivalenter per m³ trelast for norske forhold. Ved å øke hogst innenfor bærekraftige rammer og bruke mer tre til å erstatte bruk av andre byggematerialer kan en redusere CO₂-utslippene med 1–1,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter årlig.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at regjeringskvartalet blir et ledende eksempel på reduksjon av skadelig miljøpåvirkning og fremme av klimavennlige løsninger i offentlig byggeri, i tråd med § 5 i lov om offentlige anskaffelser, hvor et livsløpsperspektiv legges til grunn.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at det legges særskilt vekt på klima- og miljøfotavtrykket til materialene som benyttes i byggingen av regjeringskvartalet.
3. Stortinget ber regjeringen legge opp til at regjeringskvartalet skal stå som et eksempel på god norsk byggeskikk og arkitektur, og at tre skal være et viktig element i det nye regjeringskvartalet.
4. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at bygging av regjeringskvartalet skal bidra til innovasjon og utvikling hos norske leverandører i tråd med målene for Nasjonalt program for leverandørutvikling.

9. januar 2018

Knut Arild Hareide

Jonas Gahr Støre

Kari Elisabeth Kaski

Trygve Slagsvold Vedum